УДК 657.37

Романів Р.В.,
к.е.н, доцент кафедри обліку у виробничій сфері
Тернопільський національний економічний університет

СУТНІСТЬ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ЗВІТНОСТІ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

В глобальному ринковому середовищі публічна звітність компанії є одним із основних джерел інформації для інвесторів. Проте в сьогоднішніх ринкових умовах управлінські рішення щодо інвестиційних програм ґрунтуються не тільки на бухгалтерських показниках основної фінансової звітності, але й на показниках, які часто носять нефінансовий характер.

В останні роки все більшого розповсюдження набуває звітність щодо стійкого розвитку компанії, де відображаються показники корпоративної соціальної відповідальності (КСВ), які пов'язані з фінансовими показниками в економічній, соціальній та екологічній сфері.

Ключовим моментом, який відрізняє складання фінансового і нефінансового звіту є задіяння думки як внутрішніх (співробітники), так і зовнішніх (ділові партнери, акціонери, інвестори) зацікавлених сторін в процесі підготовки звіту, оскільки він повинен стати відповіддю на суспільні запити щодо діяльності компанії. Регулярність питань, поставлених компанії зацікавленими сторонами, дозволяють не тільки планувати діяльність в напрямку КСВ, але і моніторити їх величину через звітні проміжки.

Експерти Всесвітнього банку визначили стійкий (сталий) розвиток як процес управління сукупністю активів, спрямований на збереження і розширення можливостей компанії. Активи в даному визначенні включають не тільки традиційний фізичний капітал, але і природній та людський. Щоб бути стійким, розвиток повинен забезпечити ріст у часі всіх цих активів.

Стійкий розвиток базується на ідеї, що якість життя людей і стан суспільства знаходяться під впливом сукупності економічних, соціальних та екологічних чинників.

В якості прикладів концепції такого розвитку та корпоративної соціальної відповідальності можна навести ситуації, коли будівництво повинне супроводжуватись збільшенням зелених насаджень, щоб не погіршувався стан довкілля; величина заробітної плати повинна компенсувати витрати на відновлення здоров'я, погіршеного через виконувану роботу.

Нажаль, фінансова звітність навіть розкривши інформацію, не може гарантувати інвесторам відсутність екологічних та соціальних ризиків в діяльності, тому навіть потрапляння в загальні списки Індекса Доу-Джонса по стійкому розвитку веде до збільшення капіталізованої вартості підприємства. Інвестори все більше схильні розглядати соціальну та екологічну оцінку компанії як спосіб зменшення інвестиційних ризиків.

Звітність КСВ повинна продемонструвати, що компанія адекватно оцінює такі нефінансові ризики та здатна ефективно реагувати на їх появу. Крім того,

публікація звітності щодо КСВ підтримує вартість бренду і сприяє його просуванню.

За даними американської аналітичної організації Conference Board у компаній які впроваджують концепцію КСВ спостерігається вищими дохід на інвестований капітал (на 9,8%), дохід з активів (на 3,55%) і прибуток(63,5%), ніж в компаній, які ігнорують вказану концепцію [1].

Компанії використовують різні формати, але на сьогодні все більшої популярності набуває підготовка звітів у форматі, рекомендованому Глобальною Ініціативою Відкритої звітності (Global Reporting Initiative, GRI).

Необхідно визначити приорітети та механізми реалізації КСВ. Вона може здійснюватись за такими напрямками:

- розвиток людського капіталу та кадрова політика (програми підвищення кваліфікації, соціальний пакет, програми формування корпоративної культури та матеріального стимулювання);
- екологічна політика (розвиток новацій стосовно ефективності ресурсозбереження, заходи зниження всіх видів забруднення, моніторинг впливу діяльності на стан оточуючого середовища і якості життя місцевих общин);
- розвиток споживчого капіталу (надання переваги у виробництві товарів і послуг соціальних (подовжений термін служби, додаткові гарантійні зобов'язання, заходи підвищення безпеки споживання) та екологічних (можливість повторної переробки, застосування енергозберігаючих технологій) переваг);

Керівництво із звітності в області стійкого розвитку GRI розроблене Глобальною ініціативою із звітності в 2010 році. Містить конкретні рекомендації з публікації основних та додаткових збалансованих показників економічної, екологічної та соціальної відповідальності в області стійкого розвитку.

В скандинавських країнах (Швеція, Данія, Фінляндія, Норвегія), а також у Франції, Голландії державні компанії в обов'язковому порядку зобов'язані звітуватись стосовно КСВ, в інших компаніях такий звіт є добровільним [2, С. 21].

Разом з тим, необхідно відзначити деякі проблеми щодо таких нових форм звітності. Зокрема, корпоративні звіти щодо стійкого розвитку маю значні розходження в типології розкриття показників ефективності і ця тенденція може перешкоджати здійсненню порівняльного аналізу та створювати труднощі при визначені прогресу чи , навпаки, регресу в цьому напрямку.

Література:

1. Корпоративная социальная ответственность - новая философия бизнеса, Режим доступу: veb.ru›common/upload/**kso**/**kso**book2011.pdf

2. Шевчук В. Я. Макроекономічні проблеми сталого розвитку / Шевчук В. Я. - К.: Гео-принт, 2006. - 200 с.